

Phóng sự : Paris bán đấu giá tranh của vua Hàm Nghi

Tác Giả: Tu&#n Th&#o

Chúa Nhật, 28 Tháng 11 Năm 2010 15:30

T&#i Pháp, nhà đấu giá Drouot là m&#t t&#a đi&#m n&#i ti&#ng c&#a Paris, đ&# đ&# cho cái tên riêng này đ&# c&# a vào thi ca.

Hàng năm t&#i Drouot, có kho&#ng 800 ngàn hi&#n v&#t, đ&# c&# hay tác ph&#m ngh&# thu&#t chuy&#n tay đ&#i ch&#. Nh&#ng trong tu&#n này, có m&#t cu&#c bán đấu giá đã thu hút s&# chú ý c&#a ng&#&#i Vi&#t.

Tranh của vua Hàm Nghi đ&# c bán đấu giá t&#i Drouot, phòng s&# 1 (J.C)

L&#n đ&#u tiên, m&#t b&#c tranh của vua Hàm Nghi mang tên là Déclin du jour (t&#m đ&#ch Chi&#u tà hay Ngày tàn) đ&# c bán t&#i Paris.

Hôm 24/11 v&#a qua, phòng s&# 1 c&#a nhà đấu giá Drouot đã m&# c&#a k&# t&# 11 gi&# sáng đ&# đón công chúng đ&#n xem các hi&#n v&#t đ&# c tr&#ng bày.

Bu&#i đấu giá ch&# đi&#n ra h&#n 3 ti&#ng đ&#ng h&# sau đó nh&#ng s&# khách đ&#n t&# tr&# c&# i khá đông.

Nh&#ng ng&#&#i Vi&#t có m&#t t&#i ch&# ch&# y&#u quan tâm đ&#n b&#c tranh Chi&#u tà c&#a vua Hàm Nghi, đ&# t&# góc bên trái bàn đấu giá.

Gi&#i chuyên gia Pháp thì i&#i quan tâm đ&#n các tác ph&#m c&#a các ngh&# sĩ n&#i ti&#ng nh&# Cocteau, Buffet, Modigliani, Magritte, Monet.

Văn phòng Millon & Associés chính là công ty đ&# c giao bán h&#u h&#t các tác ph&#m tr&#ng bày

Phóng sự : Paris bán đấu giá tranh của vua Hàm Nghi

Tác Giả: Tuấn Tháo

Chúa Nhật, 28 Tháng 11 Năm 2010 15:30

vào hôm đó. Ban Việt ngữ RFI đã gặp ông Alexandre Millon, giám đốc văn phòng cùng tên trong lúc ông đang chuân bị cho cuộc đấu giá.

Alexandre Millon : Trác hết chúng tôi đã khá ngạc nhiên trước sự háng áng của một số người Việt sống ở Pháp.

Trác khi được đem ra bán đấu giá tại Drouot, bức tranh của vua Hàm Nghi đã được trưng bày tại văn phòng của chúng tôi, và những người Việt đến xem đấu bày tỏ sự kính cẩn, ná trọng.

Tôi không nghĩ là họ có ý định mua đấu giá bức tranh này, mà họ muốn chứng kiến tận mắt tác phẩm của vua Hàm Nghi. Đối với họ, tấm tranh có một giá trị nào đó rất thiêng liêng vượt ra ngoài khuôn khổ nghệ thuật.

Bức Chiếu tá do một gia đình ở Pháp giao cho chúng tôi bán, á đây tôi xin phép không tiết lộ danh tánh của họ. Gia đình này không biết gì nhiều về nguồn gốc của tác phẩm. Theo tôi, có lẽ đây là một món quà mà cựu hoàng Hàm Nghi đã tặng cho họ.

Có người hỏi rằng vì sao chúng tôi ra giá bán đấu giá thấp như vậy. Theo giới chuyên ngành hội họa, đó là một nhận xét chủ quan, tùy theo cảm tính của mỗi người.

Đá định giá một tác phẩm, chúng tôi phải dựa vào một số tiêu chuẩn cơ bản như thời kỳ tranh, tác phẩm thuộc thời loái gì, theo khuynh hướng, trào lưu hay trường phái hội họa nào.

Bên cạnh đó, sự nghiệp của tác giả cũng đóng một vai trò quan trọng. Khi liệt kê tác phẩm được cho ra đời, việc tìm kiếm triển lãm thường xuyên và nhất là tại các địa điểm nổi tiếng góp phần nâng cao giá trị của tác phẩm trên thị trường.

Đâu đó bức Chiếu tá có một tầm quan trọng trước hết là như thân thể của tác giả, và dĩ nhiên đó càng có nhiều ý nghĩa trong một cuộc đấu giá ở Việt Nam. Chúng tôi chắc chắn rằng là bức tranh sẽ được đấu giá cao hơn nhiều mức định giá ban đầu.

Bức Chiếu tà trong mắt giới chuyên gia hội họa

Tôi nhà đấu giá Drouot, chúng tôi cũng đã gặp cô Cécile Ritzenthaler, chuyên gia về hội họa thế kỷ XIX và XX, và cũng là người đã dẫn dắt cuộc đấu giá hôm 24/11.

Cô là người đã xét nghiệm tính xác thực của bức tranh Chiếu tà Déclin du jour. Cô cho biết rằng mình đã xét của mình và tác phẩm của vua Hàm Nghi.

Cécile Ritzenthaler : Chiếu tà (Déclin du jour) không phải là tác phẩm chính xác của tác phẩm. Trong nguyên tác, bức tranh này mang tên là La route de El Biar (Con đường của El Biar).

Riêng về cái tên Déclin du jour được ghi chú trên mặt tấm giấy nháp kẹp vào khung gỗ của tranh sau bức tranh. Trên tấm giấy, có ghi thêm hàng chữ, quà tặng của hoàng tử An Nam, vào năm 1915 tại Alger.

Điều đó giúp cho chúng tôi tìm hiểu thêm về xuất xứ của tác phẩm, bởi vì ở mặt góc tranh nhà vua ký tên bằng Hán tự, dịch sát nghĩa là Con của mùa xuân (Xuân Tử). (Lưu ý tòa soạn : nhiều người khác thì cho rằng nghệ danh của vua Hàm Nghi là T. Xuân).

Theo đánh giá của tôi, bức Chiếu tà có những nét họa mang nhiều ảnh hưởng của trường phái Nabi, mặt phong trào hội họa hình thành vào cuối thế kỷ 19, thiên về chủ nghĩa biểu tượng.

Chủ Nabi bắt nguồn từ tiếng Do Thái, nebiim có nghĩa là tiên tri, linh cảm. Bức tranh về phong cảnh này có mặt gam màu sẫm, hàng cây chân trời dưới có những đường viền màu xanh đậm, ánh nắng ban chiếu thì có màu hồng tím.

Cách vẽ này dùng những màu lấy theo các nguyên tố, chứ không có nhiều pha trộn. Mặt điểm khác biệt là trong tranh phong cảnh theo khuynh hướng Nabi, chân trời thấp hơn đường vẽ và phần nền thay vì phần nền của một tranh.

Sinh thời, nhà vua đã học vẽ với thầy là Maurius Reynaud và học tập theo với nhà điêu khắc nổi danh của Pháp là Auguste Rodin.

Đào sâu hơn nữa, chúng tôi mới khám phá ra rằng sinh thời nhà vua Hàm Nghi đã triệu tập nhiều các tác phẩm của mình vào năm 1926 tại Paris.

Điêu đó phần nào giúp cho chúng tôi định giá tác phẩm, bên cạnh việc so sánh với Chiếu và với các tác phẩm tranh của các tác gia cùng thời.

Ngày tiếp bán đấu, tôi đã nhận được nhiều cú điện thoại của những người mua tranh, có cả người Việt lẫn người Pháp. Điều đáng chú ý là đa số những người này mua vì lý do tình cảm nhiều hơn là nhằm mục đích kinh doanh.

Đa số đấu còn khá xa lạ với hình thức bán đấu giá, nên hàng loạt tôi đi tham khảo ý kiến. Phần lớn của họ hoàn toàn khác với những người gia chuyên sống nghề buôn bán tranh.

Cảm nhận của người Việt tại phòng đấu giá

Cuộc đấu giá bắt đầu vào khoảng 14 giờ 20. Tại cửa phòng đấu giá trước đó, khách tham dự đã bắt đầu xếp hàng để vào cửa, sớm tìm cho mình chỗ ngồi thích hợp. Trên hơn 150 người có mặt tại buổi bán đấu giá hôm đó, có khoảng 10% là người Việt. Khoảng 70 giờ đã chốt kín người mua. Những người còn lại phải đứng đợi sau hàng ghế nếu muốn tham dự.

Phần đấu giá của tranh của vua Hàm Nghi (lô thứ 41 trên hơn 200 lô) diễn ra vào khoảng 15 giờ, giờ Paris, kéo dài trong vòng chưa đầy 5 phút, những người nhàn lên hơn gấp 8 lần (8 800 euros) so với mức định giá ban đầu của văn phòng Millon & Associés. Chủ nhân của bức tranh là một người tham gia đấu giá qua điện thoại. Điều đó khiến cho một số người Việt hơi thất vọng. Trong đó có chị Mathilde Tuyet Trán, từng tham gia trực tiếp đấu giá.

Về phần mình, ông Tô Quốc Tuấn, chủ ký họa nhất quán Việt Nam tại Paris cũng đã được tỉnh thành Huế gọi mời tham gia vào cuộc bán đấu giá hôm 24/11. Ông cho biết cảm thấy ngạc nhiên ngay sau cuộc đấu giá.

Cô Nguyễn Thị Thanh, từng giám đốc công ty Sài Gòn Media trong lúc đang đi công tác, cũng từ Đức bay sang Paris với hy vọng là sẽ mua được bức tranh Chiếu và, để rồi đưa tác phẩm này của cựu hoàng Hàm Nghi về quê đô Huế.

Sau khi phần đấu giá của tranh Chiếu và của vua Hàm Nghi ngã ngũ, hầu hết người Việt có mặt hôm đó đấu ra về, trong khi buổi đấu giá vẫn tiếp diễn tại Drouot.

Phóng sự : Paris bán đấu giá tranh của vua Hàm Nghi

Tài liệu: Tù nhân Thờ

Chức vụ: Nhãn, 28 Tháng 11 Năm 2010 15:30

Điêu này phn nào cho th y s quan tâm của m t s ng i Vi t s ng Pháp hay t Vi t Nam sang Paris đ i v i s ki n này. Trong đó có r t nhi u ng i l n đ u tiên đ t chân đ n Drouot.